

ETHDIARI

Numerò 184
dissabte 14 d'agost 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ABERCHAN SUSPEN ETH PLEN DE MELILHA PR'AMOR DERA "INDESIRABLA ALARMA SOCIAU"

ETH president dera ciutat autonòma de Melilha, Mustafa Aberchán, decidic non celebrar eth Plen qu'ère convocat entath maitin d'ager e demorar es resolucions des tribunaus entà esvitar atau "un espectacle". Ath sòn conèisher, era ciutat autonòma viu ua "indesirabla alarma sociau" provocada per ua campanha *espuria* e sistematica que cèrque era consecucion d'interèssi politics ilegittims". Aberchán rebrembe çò que passèc enes darrères setmanes e hè referència ara alternatiua creada entre es qu'emparauen era resolucio dera Junta Electorau e es que se basen en decret de Presidència que considèrè valida era revocacio dera renòncia de Malika Mohamed.

Aberchán afirmèc que demo-

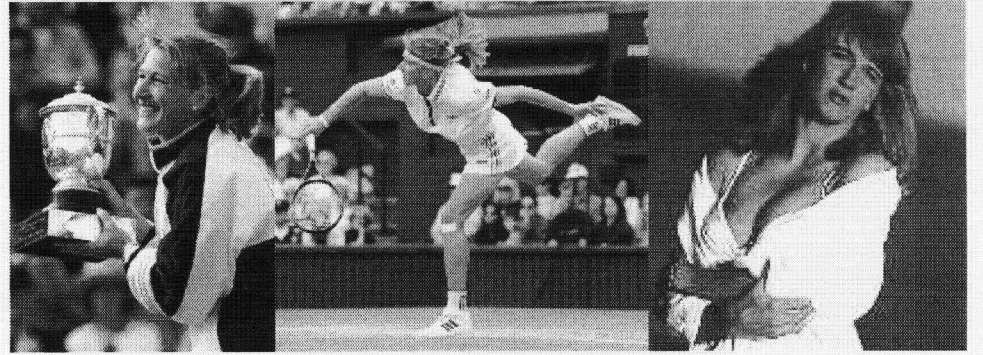
rarie era resolucio des tribunaus sus es recorsi presentadi contra era decision dera Junta Electorau Centrau (JEC) de confirmar era acta de deputat de Rafael Hernández en contra des reclamacions de Malika Mohamed. "Se tracte d'un gèst de bona volentat entà que siguen es organs judiciciaus es que hèsqen un prononciament rapid e eficaç que s'acatarà", assegurèc Aberchán, que demore que sigue eth Tribunal Suprem (TS) eth que determine s'era resolucio dera JEC "ei o non executiua".

Era reaccion des partits dera oposicio ena Assemblèa de Melilha siguec immediata e es sues conclusions parières: segontes eri, eth president dera ciutat autonòma s'a "espantat" deuant era possibilitat de comèter un acte "illegau" per non reconèisher

ath socialista Rafael Hernández era condicion de deputat que li autregèc era JEC. Es deputats exprimiren era sua protèsta perque eth Govern de Melilha non les comunicuèc oficiaument era suspensio deth Plen e demorèren setiadi enes sòns bancs dera Sala de Plens pendent mieja ora.

Parallèlament, PP, UPM e PIM autregèren un escrit ena Secretaria Generau dera Assemblèa en quau reiteren era demana a Aberchán entà que complisque era resolucio dera JEC e juren es sòns cargues es socialistes Javier De Pro e Rafael Hernández, e reclamen qu' "acaben es continues argücies fraudulentas que comet era Presidència d'ençà que se produïc era renòncia des exdeputadi Román Dobaño e Malika Mohamed".

STEFFI GRAF, UA DES GRANES LEGENDES DETH CIRCUÏT FEMENIN, DITZ ADIU AS PISTES DE TÈNIS

Steffi Graf, era tenista que mès exits a Sarremassat en circuit dera WTA e que mantí eth rècord de 377 setmanes deuant deth ranquing mondiau, ditz adiu as pistes de tèn timer, segontes qu'anuncièc ager pendent ua ròda de premsa ena localitat alemanha d'Eidelberg.

Era jogadora alemanha marche, maugrat que non en sòn mielh moment, en un moment plan doç, pr'amor qu'ère era numerò tres deth ranquing dera WTA -darrèr de Lindsay Davenport e Martina Hingis-, e enguan guanhèc ara soïssa Hingis ena finau de Roland Garros, en un partit a on

deishèc veir es simpaties que Steffi desvelhe en circuit e entre eth public de tot eth mon. Er adiu dera tenista deishèc entath rebrembe un palmarès plen d'exits, tamb un totau de 107 títols individuaus, 22 d'eri de Grand Slam, e 11 de dobles enes sòns 17 ans coma professionau.

Sens dobtè er an que jamès non poderà desbrembar era jogadora neishuda en Bruhl qu'ei 1988, en quau arrenhèc es quatre títols de Grand Slam (Austràlia, Roland Garros, Wimbledon e er Open d'Estats Units), e mès recentament es ans 1995 e 96, en quau vengec enes tres darrèrs.

KOFI ANNAN HÈ UA CRIDA ENTÀ QU'ERA COMUNITAT INTERNACIONAU AJUDE URGENTAMENT A AFRICA

ETH secretari generau dera ONU, Kofi Annan, hèc ager ua crida as païsi donants entà qu'apòrten urgentament ua ajuda de lèu 500 milions de dolars (uns 78.169 milions de pessetes) entà esvitar ua grèu crisi umanitària en Africa. Annan cridè "as do-

nants a hèr ara un esfòrc especiau entà ajudar as victimas des conflictes e des catastròfes naturaus en Africa".

En aguesta crida, liejuda peth sòn portavotz, Fred Eckhard, Annan manifestèc qu'ère "alarmat pera fèbla responsa dera comunitat

internacionau" quan es besonhs umanitaris en Africa son enòrmes. Annan se referic especialment ath cas d'Angòla, desruïda pera guèrra civiu, a on 200 personas morissen cada dia.

Tanben se referic ath centre e sud de Somàlia, a on era vida d'un milion de perso-

nes ei menaçada pera hame. Entad açò que tanh a Còngo, Borondi, Guinea-Bissau, Sèrra Leone, Republica Democratica de Còngo, Etiopia e Eritrea, en aguesti païsi "i a grani besonhs umanitaris que non son satisfèts pr'amor d'ua insufisenta responsa des donants", didec Annan.

SE PREMANÍS UA REVOLUCION EN ETH DIARI A COMPDAR DETH NUMERÒ 200

Implica-te ena aventura d'assolidar
era premsa ena nòsta lengua!
ER ARANÉS QU'EI
PATRIMÒNI DE TOTI

AGENDA

HÈSTA MAJOR DE BAUSEN

16.30 Campionat de botifarra
23.30 Session de balh tamb eth grop Crisol

HÈSTA MAJOR DE BOSSÒST

12.00 Jòcs entara mainadèra
16.00 Campionat de fotbolin
17.00 Corsa de BTT
20.00 Descens en rafting pera Garona
24.00 Session de balh tamb era orquèstra Xarol e eth grop de ròck De Noche

HÈSTA MAJOR DE VILAMÒS

12.00 Jòcs entara mainadèra
17.00 Gran concurs internacionau de petanca
18.00 Tornèg de fòtbol Vila de Vilamòs
20.00 Session de balh de ser tamb era orquèstra Harmonic's.
23.30 Session de balh de net tamb era orquèstra Harmonic's.
01.30 Show dera net e dera Lua a cargue de Ay que calor!, pendent eth quau se sortejarà un anhèth.

MERCAT

Mercat artesanau nocturn de Les, des 18 enquiàs 24 o.

EXPOSICIONS

MÒSTRA D'AQUARÈLLES de Màrius, ena Sala d'Exposicions dera Caixa de Catalunya de Vielha.

Exposicio d'ART FLORAU, enquiath 15 d'agost, ena Biblioteca Municipau de Vielha, de 17 a 20 ores.

Exposicio d'ESCULTURA de Glòria Corona, enquiath 31 d'agost, ena glèisa de Sant Joan, Arties.

Exposicio, talhèr e venta de PRODUCTES ARTESANAUS DERA VAL -husta, flors, ceramica, veire, hormatges, patés...-, ena casa Joanchiquet, Vilamòs, enquiath 31 d'agost (d'11 a 14 e de 17 a 20 ores).

Exposicio FLORA I FAUNA DELS PIRINEUS, enquiath 31 d'agost, en Espui-Vall Fosca (Palhars Jussà).

"Un mon en harmonia" qu'ei un polit eslogan qu'embarre un desir de patz, de justícia e d'amor entà toti, mès malurosament qu'ei un mon injust. Tot soent es mieis de comunicacion que mos meten pes uelhs imatges que mos arriben en còr; sustot aqueri mainatges de guardada trista, perque non i a arren que les pogue arrincar ua arrialha, que se morissen pòga pòc; e entà acabàc d'empejorar an inventat eth pervèrs atac tamb mines, es quaus amagades laguens d'aquera tèrra, çò de

unic que les pertanh e pera que podien córrer tamb libertat, e donc ara tanben les braque es braci e es cames.

A on ei era harmonia?

E mos demanam que i podem hèr nosati, e tostemp podem hèr quauquarren; auem mieis que s'encueden de hèr arribar es ajudes ad aqueri lòcs. Intermon ei ua ONG de tota garantia e fòrça ben estructurada; ei per aquerò que pendent quauqui mesi sò anat premanint ua exposicion de quadrets de flors seques ath sòn favor. Serà un granet de sable que i apor-

taram. Se daurirà eth deluns dia 16 e durarà enquiath 29. Demori que i vengatz. Eth mèn eslogan qu'ei: "Ajudem a Intermon tamb flors".

E vos vau a coheissar un secret. Quan escatsi aguestes flors ath bòrd des camins, perque enes prats ja non i pòden passar perque non son dalhats, ac hèsqui tamb un shinhau de remordiment, perque son tan polides, tan viues! Son un procès de vida: nèishen, viuen en tot aufrí-mos era sua beresa e, pòga pòc, morissen, e jo en tot escatsà-les trinqui

aguest procès. Vos asseguri que tostemp, quan me veiratz que pòrti flors, son entà ua bona fin. Sonque me manquèc veir en Canadà era proibicion de tocar tot çò que creish ena natura, coma ben remèrquen, "tot çò qu'ei pòc qu'ei entà disfrutàc toti", me semblèc intelligent e me confirmèc era idia que ja auia de que non calie promocionar es concorsi de flors de montanha, tot e que i auia participat e me'n penedisqui.

Pepita Caubet

PREPAUSES

ER ECUMENISME, UN VALOR DE PATZ E TOLERÀNCIA

Resumit:

Ecumenisme vò díder "tèrra abitada per toti" e pensam per açò qu'era votz ecumenica ei plan importanta escotà-la en aquesta naua societat que volem e qu'aué repensam, perque ei era votz dera bona voluntat e que recuelh totes es toleràncies. E aguesta tèrra naua la volem abitada en igualtat de condicions; non i pòt auer credents de prumèra e credents de segona, miei amagadi, qu'an d'engarrapar es sòns drets un viatge e un aute. Mès tanben constatam qu'er ecumenisme ei especialament difícil en casa nòsta, pr'amor qu'es nomentades 'minorias dissidentes' an patit ath long de 50 ans tota sòrta de discriminacions, des quaus aué encara ne demoren quauqui tics malerosi. En tot cas, non toti es grops religiosi an es madeishi privilègis, e credem qu'açò non ei pas just.

Rebrebam tanben qu'en an 28 era enciclica Mortalium Animos encara condemnaue er ecumenisme. Mos agrade er esperit dera Associació dels cristians per l'Abolició de la Tortura, creada en 1989 sus ua basa ecumenica. Revendicam donc, hèr es causes amassa quantes mès mielhor. Qu'ei eth futur soniat.

Diagnostic:

Er ecumenisme non auance perque es persones non lo hèn sòn, non l'acaben d'entèner. Cau mès valentia entà trincar toti es estereotips eretadi e decidi-se personaument e des pròpies comunitats religioses a voler conèisher d'autes opcions, aqueres qu'enquia ara èren demonizadas. Auem de tractar es autes opcions religioses com ua realitat propèra entà descurbir e estimar. Perque non vam tà visitar ua sinagòga, ua glèisa protestanta o ua mesquita? Atau haram ua societat mès dubèrta e respectuosa (conèisher qu'ei estimar) e poderam compartir d'autes filosofies, autes etiques, autes musiques. Dilhèu se tot mos ei mès propèr e familiar despareisheràn totes es barralhes desseparadores que jamès an agut sentit e de cara ath futur son totaument immoraus e inacceptables. E es glèises, totes qu'an de hèr un pas decidit entar apropament. Ignoràc ei auer ua ceguesa suïcida.

Objectius:

Hè massa temps qu'èm desseparadi, e çò de pejor ei que mos i auem acostumat, ac trobam normau. Entà qu'açò càmbie cau crear un estat generau d'opinion, que cada associacion e toti es que ne pòden parlar o escriuer enes mediàs hèsquen sòn er

ecumenisme, s'apròpen as movements ecumenics ja existents e colloboren a crear espacis de dialòg e iniciatives culturaus e d'ajuda sociou conjuntes. Auem de gèsser de tot aquerò qu'ei nòste, e enriquei-mos, conèisher e mieipartir era alegria de viuer e es valors dera tolerància e dera patz. E tot aquerò ac auem de saber, perque aguestes veus non s'entenen pas guaire enes mieis de comunicacion, enes glèises o en carrèr. S'es intellectuau ac saben transmèter, serà un bon pas entà deuant.

Donades entitat:

Eth collectiu neishec en 1986 en Barcelona, frut des plantejaments d'un grop de hemnes amassades ath torn de Maria Martinell, que dirigie un talhèr sus feminisme. Arténher era plia igualtat e era parietat òme-hemna ena Glèisa e en toti es ambits.

Anna Griera i Morgui

Entitats: Col.lectiu de Dones en l'Església/Moviment Ecumènic de Sabadell
Banc Interactiu de Propostes
Fòrum Català per repensar la societat

UA LEI ENTÀ PROTEGIR ER ARAGONÉS
E ETH CATALAN EN ARAGON

Eth president dera Deputacion Generau d'Aragon, Marcelino Iglesias (PSOE), ei dispasat a amiar entà deuant ua lei de normalizacion lingüística en Aragon. Iglesias ja subergessec coma alcalde de Bonança (Ribagòrça) e coma president dera Deputacion d'Òsca ena reivindicacion der ensenhament deth catalan ena Franja de Ponent, començada enes ans ueitanta. Pendent era passada legislatura, eth Govèrn

deth PP, pressionat pes regionalistes deth Partido Aragonés (PAR) e era oposicion, hec timids auanci entà reconèisher er aragonés (de 10.000 a 20.000 parlants) e eth catalan (70.000 parlants) d'Aragon, maugrat que finalament s'impausèren es tèsis mès immobilistes des populars aragonesi e non s'amièren a tèrme. Ara, Iglesias e eth sòn executiu semble que son dispasadi a priorizar era reconeishença des realitats aragonesa e catalana d'Aragon.

TRES CONTINENTS VEIRÀN
ETH CAMPIONAT D'AIGÜES BRAVES

Un gran nombre de televisions de tres continents -d'Europa, Nòrd-america e Austràlia- ja an manifestat eth sòn interès d'aquerir eth senhau televisiu des pròves deth Campionat deth Mon d'eslalom de piragüisme d'aigües braves qu'aurà lòc enes instal·lacions deth Parc Olimpic deth Segre dera Sèu d'Urgelh entre es dies 8 e 12 de seteme. A despart des canaus der Estat espanhòl -publics, privats e autonomics-, emeteràn es competicions es televisions publiques de França, Alemanha e era Gran Bretanha, atau com quauqu'ues des Estats Units e Austràlia. Segontes hònts dera organizacion deth Campionat, "es televisions aprècien fòrça era espectacularitat des imatges der eslalom d'aigües braves e er atractiu que representen entàs telespectadors". Es madeishes hònts rebrembèren que "era retransmission televisua

des pròves celebrades ena Sèu pendent es Jòcs Olímpics de Barcelona 92 obtienguec un premi internacionau". Era cobertura principau e era emision deth senhau anarà a cargue de Televisió Espanyola que, peth sòn cant, emeterà en diferit e en orari de tarde per La 2 es pròves classificatòries previstes entàs dies 9 e 10 de seteme (K1 hemnes, C1 òmes, C2 e K1 òmes, atau com es finaus per equips). Pendent era dimenjada (dies 11 e 12), eth programa *Estadio 2* (TVE-2) aufrirà resumits immediats des prumèras manègues e era retransmission en dirècte des dusaus manègues.

Eth desplegament tecnic previst -"que permeterà curbir perfectament tot eth recorrut der eslalom"- compdarà en principi tamb era instal·lacion de cinc camèras fixes enes punts

CENT ANS TAMB ALFRED HITCHCOCK

Ager se rebrembèren es cents ans dera neishença d'un des mès grans gènis deth cinema: Alfred Hitchcock. Hitchcock deishèc era sua mèrca sustot en cinema de suspens, a on creèc òbres impossibles de superar entad açò qu'ei ara tension e resolucio des madeishes. Considerat unanimament com eth mèstre deth suspens, Alfred Hitchcock neishec un dia com ager hè cent ans en East End de Londres. Dempús d'uns començaments en Anglatèrra, se trasladèc entà Los Àngeles entà dirigir es sues mielhors pel·licules. Fòrça filmotèques e televisions deth mon programèren sessions especials tar aniversari de Hitchcock.

mès significatiu deth canau olimpic e dues mès de mobils entath seguiment individualizat de piragüistes.

Era organizacion deth Campionat prevé tanben ua nauta assistència de mieis de comunicacion grafica e escrita, que poderie arténher es 200 professionals entre periodistes, fotografs e tecnicos individuaus, procedents d'ua quinzea de païsi.

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Company.
Edite ETH DIARI
Família Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Euròpa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num.5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.
Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.